

ἀδρόψητος ἐπίθ. Πάρ.

Ἐκ τῶν ἐπιθ. ἀδρός καὶ ψητός.

Ὁ μὴ καλῶς βραζόμενος, κακόψητος, ἐπὶ ὀσπρίων.

ἄδρυν τό, Μακεδ. Ψαρ. ἀντρὸν Μακεδ. Σίφν. ἴδρυν Σέριφ. Σῦρ. ἴντρυν Σίφν. Σῦρ. Χίος νίδρυν Θήρ. Μύκ. Τήν. νίδρυν Θήρ. νίδρ' Μύκ. νίντρυν Σίφν. οὔντρυν Σῦρ. Χίος ἀντρὰ ἢ, Σκῦρ. ἄδρυν Μακεδ. (Χαλκιδ.) ἄδρὰ Μακεδ. (Σιάτ.) ἄδρυν ὁ, Μακεδ. (Χαλκιδ.)

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. ἄδρυνον. Πβ. Ἡσύχ. «ἄδρυν» οἱ τύλοι ἀρότρου, δι' ὧν ὁ ἱστοβοεὺς ἀρμόζεται. Πβ. καὶ ΦΚουκουλ. ἐν Ἀθηνᾷ 27 (1915) Λεξικογρ. Ἀρχ. 62 κέξ.

1) Εὐλίνη ἢ σιδηρὰ σφήν συνδέουσα τὸν ἱστοβοέα μετὰ τοῦ ζυγοῦ ἐνθ' ἄν. 2) Ράβδος ποιμενική Μακεδ. (Σιάτ.): Ἄσμ.

Μὴ τῇ φλούερα τὰ λαλεῖ, μὴ τὴν ἀδρὰ τὰ διώχνει.

ἄδρυν τό, Κύπρ. ἄρδυν Κύπρ. ἄγρυν Κύπρ.

Πιθανῶς ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀδρός, δι' ὃ ἰδ. ἀδρός. Ἐκ τοῦ οὐδ. ἀδρὺν μέρος καὶ κατὰ παράλειψιν τοῦ οὐσ. μέρος μετετράπη τὸ ἐπίθ. εἰς οὐσ., κατ' ἀναβιβασμὸν δὲ τοῦ τόνου ἔνεκα τοῦ μέτρου ἐγίνετο ἄδρυν, ἐξ οὗ ὁ τύπ. ἄγρυν τροπῇ τοῦ δρ εἰς γρ, περὶ ἧς πβ. ΣΜενάρδ. ἐν Ἀθηνᾷ 6 (1894) 160. Κατὰ ΒΦάβην ἐν Ἀφιερ. εἰς ΓΧατζιδ. 119 ἐκ τοῦ συννέβριν.

Τὸ νοστιμώτερον, τὸ ἐκλεκτότερον μέρος τοῦ λαγωῦ (τὸ σαρκῶδες κατὰ τοὺς μηρούς μέρος, ὅπερ πρᾶγματι εἶναι τὸ νοστιμώτερον. Πβ. καὶ Γιανναρ. Κρητικ. ἄσμ. 450 στ. 40 «νὰ φάς ἀπὸ λαγοῦ μερὶ κι ἀπ' ἀγριμοῦ τῇ μέση»): Ἄσμ.

Νὰ φάῃ ἄδρυν τοῦ λαοῦ, νὰ φά' ὀφτὸν περτίτιν.

ἄδρυνίσκω Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀδρύνω.

Ἀμτβ. γίνομαι ἀδρός, χονδρός, μεστοῦμαι, συνήθως ἐπὶ καρπῶν καὶ δὴ δημητριακῶν: Ὡσπου πᾶν ἄδρυνίσκουν τὰ σιτάρκα ποῦ σπείραμεν. Ἐν νὰ ἀδρύνουν τὰ λουβκιά ποῦ τὰ νερά (ἐν νὰ = θενά, θά). Ἀδρυνεν τὸ πρόσωπόν σου. Καὶ μετβ. κάμνω τι ἀδρόν, χονδροειδές, μέγα τὸν ὄγκον, μεγεθύνω: Μὲν ἄδρυνίσκης τὰ πλουμιά. Μὲν ἀδρύνης τὲς θηλειές τῶν κουμπιῶν.

ἀδρύνω Πόντ. (Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.) ἄδρένω Α.Ρουμελ. (Φιλιπούπ.) Κύπρ.

Τὸ ἀρχ. ἀδρύνω. Ὁ τύπ. ἀδρένω ἐκ τοῦ ἀορ. ἄδρυνα. Πβ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 1,295.

1) Γίνομαι ἀδρός, χονδρός, μεστοῦμαι, συνήθως ἐπὶ καρπῶν καὶ σιτηρῶν Α.Ρουμελ. (Φιλιπούπ.) Κύπρ.: Τοῦ σ' τάρ' ἀδρένει Φιλιπούπ. Ὅσον ἐνὶ ἀνάγκα τὰ κρομμύδια, τόσον ἀδρένουν Κύπρ. 2) Γίνομαι δριμύς, ταγγός, ταγγίζω, ἐπὶ βουτύρου, τυροῦ, ἐλαίου καὶ ἐν γένει λιπαρῶν οὐσιῶν, αἵτινες λαμβάνουν γεῦσιν δριμεῖαν, καυστικήν Πόντ. (Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.): Τὸ βούτυρον - τὸ τυρὶν ὅσον τὸ στέκ' ἀδρύν' Τραπ. Τ' ἐλάδιν ἔδρυνεν Κοτύωρ.

Πβ. ἀδρεύω, ἀδρίζω.

ἀδυναμία ἢ, κοιν. καὶ Ἀπουλ. Πόντ. ἀδυναμιά Εὐβ. (Κύμ.) Θήρ. Κέρκ. Λέσβ. Παξ. Πελοπ. (Κυνουρ.)

Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἀδυναμία. Ὁ τύπ. ἀδυναμιά καὶ παρὰ Πορτ.

1) Ἐλλειψις δυνάμεως, ἀτονία σωματικῇ κοιν. καὶ Ἀπουλ. Πόντ.: Δὲν στέκω 'ς τὰ πόδια μου, δὲν μπορῶ νὰ μιλῶ ἀπὸ τὴν ἀδυναμία κοιν. Γὰρ δέ τονε ἀδυναμία ποῦ τὴν ἔχει! Ἀνδρ. Ἐρρώστεσεν κ' ἔδ' πολλὰ ἀδυναμίαν Πόντ. Ἀσ' σὴν ἀδυναμίαν νὰ στέκ' κ' ἐπορεῖ αὐτόθ. 2) Συμπάθεια, συμπαθὲς διάθεσις σύννηθ. καὶ Πόντ.: Ἐχει μεγάλη ἀδυναμία 'ς τὴν κόρη του. Εἶχε ὁ μακαρίτης πολλές ἀδυναμίες 'ς τὰ παιδιὰ του. Ἐχει μεγάλη ἀδυναμία 'ς τὴ γυναῖκα του σύννηθ. Τρανὸν ἀδυναμίαν ἔδ' 'ς σὴ μικρέσαν τὴν νύφην αὐτ' Πόντ. 3) Τὸ ἀντικείμενον τῆς συμπαθοῦς διαθέσεως σύννηθ.: Εἶσαι ἢ ἀδυναμία μου. Τὰ παιδιὰ του ἦσαν ἢ ἀδυναμία του σύννηθ. Πβ. ἀγάπη 3. 3) Τὸ ἀδύνατον μέρος τῆς οἰκογενείας, αἱ πρὸς ὑπανδρεῖαν κόραι Κέρκ. Παξ. Πελοπ. (Κυνουρ.): Ἐχει ἀδυναμιά πολλή (ἔχει πολλὰ κορίτσια νὰ ὑπανδρεύῃ) Κυνουρ. Ποτέ σου νὰ μὴ λές κακὸ γιὰ τὴν ἀδυναμιά, εἶναι μεγάλο κρῖμα Παξ. Βόθηθα καὶ σὺ 'ς τὴν ἀδυναμιά (βοήθει καὶ σὺ τὰς κόρας, ὅπως ὑπανδρευθοῦν) Κέρκ.

Πβ. ἀδυνασιά, ἀδυνατία.

ἀδυναμιάζω Νάξ. (Βόθρ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀδύναμος.

Ἀδυνατίζω, ἰσχυαίνω: Ἀδυναμάσσε τὸ παιδί. Συνών. ἀγγελιάζω, ἀδυναμίζω, ἀδυναμώνω, ἀδυνατεύω, ἀδυνατίζω.

ἀδυναμίας ὁ, Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀδυναμία. Διὰ τὸν σχηματισμὸν πβ. φασαρία-φασαρίας κττ.

Ἀπορος, ἐνδεής.

ἀδυναμίζω Κρήτ. Κυκλ. κ. ἀ. — Λεξ. Περίδ. ἀδ'ναμίζου Θράκ. (Αἰν.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀδύναμος. Πβ. μεταγν. ἀδυναμῶ. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ.

Ἀδυνατίζω, ἐξασθενῶ, καθίσταμαι ἰσχνός ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Σ τὴ φυλακὴ μ' ἐβάλανε ὅγιά ν' ἀδυναμίσω, μὰ γὼ γιὰ σένα, Μαριγώ, σὰ ρόδο θεν' ἀθήσω

Κρήτ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀδυναμιάζω.

ἀδύναμος ἐπίθ. Εὐβ. Θήρ. Κέρκ. Κίμωλ. Κρήτ. Νάξ. (Βόθρ.) Πελοπ. (Λακων.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Σάντ. Σινώπ.) Σίφν. κ. ἀ. ἀδύναμους Θεσσ. Θράκ. (Ἀδριανούπ. Αἰν.) Σάμ.

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἀδύναμος.

1) Ὁ ἐστερημένος δυνάμεως, ἀδύνατος, ἐπὶ ἐμφύχων καὶ ἀψύχων ἐνθ' ἄν.: Τί ἔχεις κ' εἶσαι ἀδύναμος; Εὐβ. Ἀσ' σὴν ἀρρωστίαν ἀκόμαν ἀδύναμος εἶμαι Κερασ. Ἀδύναμον ἀμπέλ' Ἀδριανούπ. Ἀτόσον κι ἀδύναμος ἐν', βολόν' 'κι σ'κόν' (τόσον ἀδύνατος εἶναι, ὥστε δὲν σηκώνει βελόνην) Κοτύωρ. || Αἰνιγμ. Ἀδύναμους μαλών' μὴ κλονστή κι μὴ βιλόν', ἀπ' τοῦ γόλου του βγαίν' κι βαλών' (ἀράχνη) Σάμ.

2) Ἰσχνός, ἄταχος ἐνθ' ἄν.: Ἀδύναμος σὰν τὸν τοῖρο Κέρκ. || Παροιμ. Σ' τ' ἀδύναμο κρέας καθίζουν οἱ μυῖγες (τὸν πτωχὸν καὶ ἀδύνατον καταδυναστεύουν οἱ ἰσχυροὶ) Κρήτ.

ἀδυναμώνω Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀδύναμος. Ἡ λ. καὶ παρὰ Πορτ.

Μετβ. ποιῶ τι ἀδύνατον, ἄτονον. Καὶ ἀμτβ. καθίσταμαι ἀδύνατος, ἄτονος: Ὅσον πάγω ἀδυναμώνω. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀδυναμιάζω.

